

<http://magyaridok.hu/lugas/nepvezer-a-csillagbol-863617>

LUGAS, LUGAS KRITIKA

2016. AUGUSZTUS 2. KEDD 13:53

LUGAS

NÉPVEZÉR A CSILLAGBÓL

SZÁLASI FERENC POLITIKAI ÉLETRAJZA

Pelle János

Karsai László nagydoktori disszertációnak szánt, terjedelmes könyvet írt Szálasi Ferencről. Ugyanakkor a szerző könyve bevezetőjében elismeri, hogy a „nemzetvezető” csak viszonylag rövid ideig, pontosan 170 napig befolyásolta az ország sorsát, 1944. október közepétől 1945 elejéig.

A skizofrén lelkületű, messianisztikus téveszméket dédelgető Szálasi a harmincas évek közepétől mást sem tett, mint arra várt, hogy átvehesse a hatalmat. A szó hagyományos értelmében nem volt politikus, inkább „népvezér”, akinek a pártja akkor volt a népszerűbb, és ért el figyelemre méltó eredményt az 1939. május végi országgyűlési választásokon, amikor ő maga a szegedi Csillagbörtönben raboskodott.

Mégis, ha fenntartásokkal is, de fogadjuk el, hogy Szálasinak „politikai életrajzot” lehet szentelni. Azt viszont kifejezetten nehéz elfogadni, hogy Karsai napjainkban is politikai érveket kovácsol abból, hogy Horthyt hozzáméri az őt a németek közreműködésével a hatalomból puccsszerűen eltávolító Szálasihoz.

Forrás: MTI/Mafirt

Hitlert, Szálasi Ferencet és Héjjas Ivánt kifizurázó bábuk a második világháború utáni első május elsejei ünnepegen, 1945

Konkrétan arról van szó, hogy Karsai, mint a könyve megjelenése után adott nyilatkozatából is kitűnik, összehasonlítja a Sztójay-kormány alatt, a német megszállás után, Horthy jóváhagyásával végrehajtott tömeges deportálásokat a Szálasi uralma alatt, a háborús zűrzavarban végrehajtott, tizedannyi áldozatot követelő mészárlásokkal, ugyanakkor figyelmen kívül hagyja mindazt, amit a kormányzó a budapesti zsidók deportálásának megakadályozásáért tett. Többre tartja ennél, hogy Szálasi, aki a zsidók fölötti rendelkezést

végig a saját hatáskörében akarta tartani, 1944. november 21-én leállította a bécsi „halálmeneteket”, és hozzájárult a budapesti gettó felállításához.

Számomra ez nem más, mint rabulisztika, körmönfont okoskodás, amelynek legfőbb célja, hogy „elvi alapot” teremtsen a Horthy iránti pozitív elfogultsággal vádolt történész kollégái elítéléséhez. Akik Karsai számára lehetnek antiszemiták vagy „díszsidók”. Karsai szerint pályatársai emberileg és szakmailag egyaránt alkalmatlanok arra, hogy véleményt nyilvánítsanak azokról a történelmi kérdésekről, amelyekről egyedül csak ő foglalhat érdemben állást – ezt a szemléletet tükrözi aztán kötetének igencsak hiányos irodalomjegyzéke is.

A háborús és népellenes bűneiért a kormánya tagjaival együtt halálra ítélt és kivégzett, zavart elméjű „nemzetvezető” monográfiájából kevés olyan ismerethez jut a téma iránt érdeklődő olvasó, amelyről más történelmi munkákból, illetve Szálasi naplójának kiadásából, perének közreadott dokumentumaiból eddig nem volt tudomása. Szakmai szempontból mindazonáltal feltűnő hiányosság, hogy Karsai a német nyelvű forrásokat alapjában véve két, 1968-ban és 1983-ban megjelent magyar nyelvű kötet alapján idézi (A Wilhelmstrasse és Magyarország, illetve Hitler hatvannyolc tárgyalása).

Bár azt el tudom fogadni, hogy a nácik egészen 1944 nyaráig nem vették komolyan Szálasi és mozgalmát, és talán az is igaz, hogy nyilasok nem kaptak anyagi támogatást Berlinből, az nem vitatható, hogy élénk figyelemmel kísérték őket. Ezeket a forrásokat Karsainak meg kellett volna találnia a német levéltárakban. Mivel ő erre a feladatra – feltételezhetően a nyelvtudás hiányában – nem vállalkozott, erősen kétséges, hogy ez a kötet elfogadható-e nagydoktori disszertációként.

(Karsai László: Szálasi Ferenc – Politikai életrajz, Balassi Kiadó, Budapest, 2016, 524 oldal. Ára: 4500 forint)